

шкільного віку елементам профорієнтації”, “Розвиток життєвої компетентності особистості та підготовка її до успіху в умовах сучасного позашкільного закладу”, “Удосконалення занять гуртка, як засіб розвитку творчої особистості”.

З розвитком комп’ютерних технологій усе частіше можна спостерігати елементи новітніх технологій на гурткових заняттях. Найсучаснішим комп’ютерним засобом навчання є мультимедіа. Це нова інформаційна технологія зберігання й передавання аудіовізуальної інформації. Комп’ютери, оснащені мультимедіа, можуть відтворювати одночасно кілька видів інформації найрізноманітнішого характеру, що впливає на перспективи розвитку та форми сучасного процесу навчання. Для того, щоб іти в ногу з часом методист з інформаційних технологій Л. М. Гуназа для педагогічних працівників БНВО проводить семінарські заняття “Застосування інформаційних технологій у навчальному процесі”.

Невід’ємною складовою у навчально-виховному процесі позашкільної освіти є робота з батьками. Роль сім’ї у вихованні й навчанні дітей – велика і відповідальна. Батьки є першими вихователями, які зміцнюють і загартовують організм дитини, розвивають її інтереси, смаки, здібності, виховують любов до знань, допитливість, спостережливість, працьовитість. Сім’я в доступних межах і формах здійснює завдання розумового, морального, естетичного і фізичного виховання, дбає про її гармонійний розвиток. Тому педагоги закладу поставили перед собою завдання співпрацювати з батьками та спільними зусиллями виховувати успішних особистостей. Упродовж півріччя готувалися пам’ятки для батьків “Як творчо розвивати дитину”, “Створення ситуації успіху”. Також проводилися бесіди з батьками обдарованих дітей.

Успіх реалізації та впровадження проекту залежатиме від взаємин педагога й вихованця, які будуються на основі співдружності, співробітництва та ділового партнерства.

Концепція дослідно-експериментальної роботи враховує потреби сучасного українського суспільства, умови його інтеграції в європейське і світове співтовариство, соціальне замовлення в період оновлення, спрямоване на формування у дитини цілісної картини світу, духовності, культури й розвиток креативного мислення. Вона охоплює всі сфери життя дитини у навчальному закладі, навчально-виховний процес, в центрі уваги якого – особистість учня з її інтелектуальним, фізичним і творчим потенціалом, нероздільність навчання та виховання, що полягає в їх органічному поєднанні, формуванні цілісної та розвиненої особистості.

*Т. С. Попова,
м. Київ*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОГО ОКРУГУ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті досліджено можливості застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій з метою підвищення ефективності управлінської діяльності та навчально-виховного процесу освітнього округу. Особлива увага приділена створенню єдиного інформаційного освітнього простору в межах адміністративно-територіальної одиниці, необхідного для реалізації взаємовідносин усіх навчально-виховних закладів, об’єднаних для

здійснення освітньої діяльності та забезпечення культурно-освітніх потреб учнів, вихованців, батьків і педагогів.

Ключові слова: освітній округ, інформаційно-комунікаційні технології, єдиний інформаційний освітній простір, інформаційна функція.

Актуальність теми зумовлена активним реформуванням системи освіти – утворенням освітніх округів, особливо в сільській місцевості, для забезпечення рівного доступу дітей до якісної освіти незалежно від місця їхнього проживання. Разом із тим в умовах інформаційного розвитку сучасна освітня сфера України зазнає значних змін, вимагаючи активного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховній, управлінській, фінансовій діяльності. Нові технології дають змогу підвищити ефективність управління та рівень підготовки підростаючого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Метою статті є обґрунтування необхідності створення єдиного інформаційного освітнього простору для організації ефективної діяльності освітнього округу.

Зростання вимог держави і суспільства до якості, доступності освітніх послуг у регіонах, у сільській місцевості, нерівномірність наповнюваності шкіл особливо загострили потребу взаємозв'язку між закладами освіти, заради врегулювання проблем з матеріально-технічними, фінансовими, кадровими ресурсами, формування освітніх інформаційно-ресурсних центрів, систем дистанційного навчання шкільного та міжшкільного рівнів. Саме тому педагогічна практика і наука запропонували створити нові мережеві форми організації територіальних освітніх систем – добровільні об'єднання навчальних закладів – освітні округи.

У результаті аналізу чинного Положення про освітній округ (2010 року) основними положеннями функціонування окружної освітньої системи вважається: наявність мети, функцій і завдань діяльності. Однак чітких функцій освітнього округу не окреслено. Проте у дослідженнях таких науковців, як Ф. Афанасьєв, В. Маслов, В. Пікельна, О. Удод визначено різні функції управління організаційно-педагогічною діяльністю освітнього округу, серед яких є інформаційна. На нашу думку, ця функція є основною. Адже саме від неї залежить ефективність управління всіма навчальними закладами – суб'єктами округу. У діяльності навчальних закладів інформація відіграє вирішальну роль як у забезпеченні ефективного управління, так і в задоволенні інформаційних потреб учнів, батьків, педагогів.

Так, вітчизняний науковець Н. Мельник стверджує, що ефективне інформаційне забезпечення управління організаційно-педагогічною діяльністю освітнього округу можливе лише за таких умов:

– розроблення моделі інформаційного супроводу управління, що забезпечує поточне регулювання функціонування та розвитку окружної освіти на основі перманентного освітнього моніторингу;

– визначення цілей і змісту функцій основних субмоделей інформаційного забезпечення управління суб'єктами освітнього округу;

– визначення науково-організаційних умов для створення чіткого механізму збирання, збереження й оброблення необхідної управлінської інформації та здійснення оперативного зворотного зв'язку в єдиному окружному управлінському циклі;

– відповідна підготовка учасників цього процесу в освітньому окрузі, спрямована на адресну роботу з безпосередніми його виконавцями – суб'єктами освітнього округу;

– створення окружного аналітико-моніторингового центру;

– розроблення технології освітнього моніторингу в системі інформаційного забезпечення управління організаційно-педагогічною діяльністю освітнього округу [2].

Отже, слід зазначити, що саме впровадження цих умов і застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій дає можливість створення єдиного інформаційного освітнього простору, завдяки якому управлінці, учні, батьки, учителі отримуватимуть максимум корисної пізнавальної інформації та вирішуватимуть питання управління:

– для всього округу загалом – це підвищення якості навчального процесу; прийняття ефективних управлінських рішень; швидкий доступ до організаційної інформації стосовно діяльності та взаємодії всіх суб'єктів та округу; моніторинг руху учнівського контингенту; ведення особових справ співробітників та учнів, заощадження матеріальних і людських ресурсів; організація дистанційного навчання; забезпечення комунікації всіх учасників освітнього процесу; створення електронного документообігу; функціонування оперативного мережевого обміну інформацією між суб'єктами округу, що сприяє поліпшенню взаєморозуміння та співробітництва між усіма навчальними закладами округу;

– для вчителів: робота з мультимедійними засобами під час проведення занять, автоматизація тестового контролю знань; ведення класних журналів; ведення власних даних; підготовка звітів про присутність та успішність учнів; оперативна передача необхідної інформації через мережу;

– для учнів: доступ до щоденника, в якому автоматично відбувається оцінювання та відмічання боргів; швидкий обмін інформацією між учасниками освітнього процесу в межах освітнього округу, доступ до електронних баз даних для самостійної роботи; доступ до розкладу уроків;

– для батьків: полегшення спілкування з учителями, постійний доступ до інформації про успішність та відвідування занять учнями.

Отже, реалізація перелічених вище можливостей засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу забезпечити вільний доступ до освітньо-пізнавальних ресурсів, здійснити контроль якості освіти та ефективно управління освітнім процесом між усіма навчальними закладами округу.

Діяльність освітнього округу полягає не лише у впровадженні нових способів управління педагогічним процесом, а й у використанні сучасних технологій навчання та виховання. Сьогодні вирізняють такі основні напрями використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій:

– як засоби навчання, що удосконалюють процес викладання, підвищуючи

його якість;

- як ефективні інструменти для навчання та пізнання;
- як об'єкти вивчення;
- як засоби творчого розвитку учня;
- як засоби автоматизації контролю, тестування та психологічної діагностики;
- як засоби комунікації;
- як засоби для організації інтелектуального дозвілля, розвивальних ігор.

Практично використовувати інформаційно-комунікаційні технології можна лише в тому випадку, коли учні активно застосовують їх як безпосередньо в освітньому процесі, так і в самостійній домашній роботі.

Важливо, що на сьогодні інформаційно-комунікаційні технології надають нові перспективи для розвитку освіти та докорінно модернізують дидактичні підходи, методологічні засади організації освітнього процесу.

Нині існує великий вибір сучасних програмних засобів, які підтримують і накопичують оперативні дані та роблять доступнішими інформаційні потоки між основними учасниками освітнього процесу округу: адміністраціями, учителями, учнями та батьками. Завдяки їм надається можливість швидко та ефективно приймати управлінські рішення.

Саме сучасні інформаційно-комунікаційні технології дають змогу значно полегшити роботу усіх навчальних закладів освітнього округу, упорядкувати ведення шкільної документації, систематизувати управлінську діяльність. Водночас зможуть забезпечувати вищі органи управління звітністю та повною й оперативною інформацією про діяльність школи, моніторинги навчального процесу та відповідний рівень контролю у навчальному закладі. Усе це, безумовно, має позитивно вплинути на якість навчально-виховного процесу.

Проте необхідно зазначити, що ефективне застосування сучасних засобів інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому окрузі можливе лише за умови матеріальної підтримки з боку держави.

З огляду на вищезазначене стає очевидним, що використання інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні освітою виводить цей процес на новий рівень існування освітнього округу та дозволяє ефективно здійснювати навчально-пізнавальну діяльність.

Література

1. Кравчина О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні освітою в системі загальної середньої освіти / О. Кравчина // Інформаційні та комунікаційні технології навчання в системі загальної середньої освіти зарубіжних країн : навч.-метод. посібник / за заг. ред. О.В. Овчарук, В. Ю. Биков. – К. : Педагогічна думка, 2012. – С. 126– 141.
2. Мельник Н. А. Освітній округ: основні завдання та функції [Електронний ресурс] / Надія Адамівна Мельник // Народна освіта. – 2012. – Випуск №3. – Режим доступу: http://narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/18/statti/melnik.htm. – Назва з екрана.
3. Положення про освітній округ, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 № 777 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/8841>. – Назва з екрана.